

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.I.30.181/2009/5.szám

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Szegedi Ítéltábla a Bozóky Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Bozóky Imre ügyvéd) által képviselt **(felperes neve, címe)** alatti székhelyű felperesnek - a Dr. Tóbiás Zsolt ügyvéd által képviselt **(I.rendű alperes neve, címe)** alatti székhelyű I. rendű, **(II.rendű alperes neve, címe)** alatti lakos II. rendű, **(III.rendű alperes neve, címe)** alatti lakos III. rendű és **(IV.rendű alperes neve, címe)** alatti lakos IV. rendű alperesek ellen tisztességtelen piaci magatartás megállapítása és egyéb követelés iránt indított perében a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 2009. február 26. napján kelt 8.G.40.283/2007/27. számú ítéletével szemben a felperes 28. számú fellebbezése folytán indult másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi a felperest, fizessen meg az I-IV. rendű alpereseknek együttesen 15 nap alatt 150.000,- (Egyszázötvenezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S :

A felperes biztosításközvetítői tevékenységet folytató cég. A II-IV. rendű alperesekkel, továbbá **(személy neve)**-val biztosításközvetítői ügynöki tevékenység ellátására 2001. és 2003. között megbízási szerződéseket kötött. Az ügynökök kiválasztásánál lényeges szempont volt számára, hogy az érintettek jelentős biztosítási állománnyal rendelkeztek, miután korábban más biztosító társaságoknál dolgoztak és betanítást nem igényeltek. A II-IV. rendű alperesek a szerződéskötés során mintegy 70 millió Ft értékű biztosítási állomány gondozását vitték magukkal a felpereshez.

(személy neve) 2006. december 16-án megalapította az I. rendű alperesi céget, amely 2007. február 12. napjától biztosítási alkuszi tevékenységet végez. A II-IV. rendű alperesek 2007. április 4-én felmondták a felperessel kötött szerződéseiket. Röviddel

ezután, 2007. április 27-i hatállyal az I. rendű alperesi társaságba tagként beléptek, a társasággal kötött megbízási szerződés alapján biztosításközvetítői tevékenységet végeznek.

Az I. rendű alperes néhány esetben a III. rendű alperes korábbi ügyfeleit 2007. májusában arról tájékoztatta, hogy a III. rendű alperes tevékenységét az I. rendű alperesi cégnél folytatja tovább. A levél a következőkkel zárult: „Mellékelten megküldök egy új megbízást, valamint a régi megbízás visszavonását, melyeket aláírásával ellátva szíveskedjen levélben visszajuttatni részemre, hogy továbbra is én segíthessek Önnek biztosítási ügyeiben és kezelhessem szerződéseit”.

A felperessel megbízási jogviszonyban álló ügyfelek közül 2007. szeptember végéig 830-an megszüntették a szerződést, és az I. rendű alperesnek adtak megbízást.

A felperes keresetét a tisztességtelen piaci magatartás és versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (Tpvt.) szerinti jogsértésekre alapította. Kérte annak megállapítását, hogy az üzleti titoknak minősülő ügyféllista megszerzése az I. rendű alperes részéről a Tpvt. 4. § (2) bekezdés, míg ugyanezen állomány felhasználása a II-IV. rendű alperesek részéről a Tpvt. 4. § (1) bekezdés szerinti jogsértést valósította meg. Álláspontja szerint az I. rendű alperes által a vele jogviszonyban álló ügyfelek részére küldött és a felperes „kikapcsolását” célzó felhívás a Tpvt. 5. §-ába ütköző bojkott-felhívásnak minősül. Másodlagosan a Tpvt. 2. §-a alapján annak megállapítását kérte, hogy az I. rendű alperes tisztességtelen gazdasági tevékenységet folytatott, amikor a piacra lépés kockázatát kivédve rövid idő alatt a felperes ügyfélállományát megszerezte. A Tpvt. 86. § (2) bekezdés c) pontja alapján elégtételként az érintett ügyfelek jogsértő eljárásról való írásbeli tájékoztatását kérte. A jogsértést megelőző állapot helyreállítását is igényelte, ami a jogosulatlanul megszerzett szerződések megszüntetését jelenti, annak érdekében, hogy módja legyen az érintettekkel új szerződést kötni. Végül 4.821.997,- Ft jutalékbevétele kiesésben mutatkozó kár megtérítését kérte. A kimutatható kár összegét havi 910.000,- Ft-ban jelölte meg, ami 830 ügyfél által a perbeli időszakban létező 2008 darab biztosítási szerződés utáni jutaléknak felel meg. Elsődlegesen a Ptk. 339. § (1) bekezdés, valamint a Ptk. 350. § (2) bekezdés alapján, az I. rendű alperes munkáltatókénti marasztalását, másodlagosan a Ptk. 350. § (1) bekezdésre figyelemmel az alperesek egyetemleges kötelezését kérte.

Állította, hogy volt alkalmazottai - a II-IV. rendű alperesek - a számítógépes nyilvántartáshoz való hozzáférés lehetőségét kihasználva megszerezték az ügyfél-listát. Ezt felhasználva az I. rendű alperes 830 ügyfélhez intézett írásban bojkott-felhívást. Az alperesek a megbízási szerződés 14.1. és 14.2. pontja értelmében csak az általuk hozott biztosításokat „örökíthették” szabadon, ezzel szemben 2008 darab biztosítás örökítése történt meg, melyekre nézve így elveszítette jutalékjogosultságát. Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Arra hivatkoztak, hogy az „átörökítés” az ügyfelek döntésétől függ; jelen esetben a II-IV. rendű alperesek biztosítási állományából az ügyfelek 50 %-a a felperesnél maradt, miután az érintettek így döntöttek. Hangsúlyozták, az ügyfelek adatait tisztességes úton, sok esetben még azt megelőzően szerezték meg, hogy a felperessel a megbízási jogviszonyuk létrejött volna. Az I. rendű alperes nem vitatta, hogy 8-10 alkalommal a III. rendű alperes volt ügyfeleihez írásbeli tájékoztatást intézett, szerinte azonban ebben bojkott-felhívás nem található.

Az elsőfokú bíróság ítéletével elutasította a keresetet. Kifejtette, bojkott-felhívásra csak az I. rendű alperes által küldött levéllel egyidejűleg átadott megbízás visszavonása és új megbízás megadására szóló iratok együttesen lehettek volna alkalmasak. Nem találta igazoltnak, hogy a levélen kívül az I. rendű alperes az ügyfelekhez más iratokat is küldött. Erdemben a levél tartalmi elemzése alapján arra a megállapításra jutott, hogy az I. rendű alperes csupán választási lehetőséget kínált az ügyfelek részére, a felperessel fennálló gazdasági kapcsolat felbontására irányuló felhívást azonban nem tett. Kizárólag az ügyfelek saját döntésének volt betudható az alkuszváltás. Tanúvallomásokra utalva megállapította, félreértésen alapult annak a 215 darab nyilatkozatnak az aláírása, melyek szerint az érintett ügyfelek elismerték volna az alperesi kezdeményező felhívás tényét.

Az üzleti titoksértés kapcsán kifejtette, az ügyfelek saját maguk adták meg az alpereseknek a személyes adataikat, emiatt az egyébként üzleti titoknak minősülő adatokhoz nem tisztességtelen módon jutottak. Megjegyezte továbbá, hogy a felperes a titok megőrzéséhez szükséges intézkedések megtételét sem igazolta.

Az elsőfokú ítélettel szemben a felperes élt fellebbezéssel, kérte annak megváltoztatását és keresete szerinti döntés hozatalát. Kiemelte, hogy a biztosítási állományhoz kötődő gondozói (állományápolás és védelem) és jutalékjogosultság került át az I. rendű alpereshez, ennek elvesztése fejében kért kártérítést. Az alkuszi gondozómódosítás nem jár együtt a biztosítók közötti állománymozgással. Fenntartotta azon álláspontját, amely szerint az alperesek gondozómódosításra irányuló célzatos, akciószerű, tömeges jellegű tevékenysége kimeríti a bojkott-felhívás törvényi követelményeit. Véleménye szerint megfelelően igazolta, hogy a „megbízás visszavonása” megnevezésű irat az I. rendű alperes által az ügyfeleknek küldött felhívás melléklete volt, erre utal egyébként maga a levél is. Az I. rendű alperes által küldött levél tartalmát elemezve kiemelte, az a lehetséges opciókról nem ad tájékoztatást, még arra sem tér ki, hogy az I. rendű alperes megbízása az ügyfél szabad döntésétől függ. Ezzel szemben az utolsó bekezdésben arra szólítja fel az ügyfelet, hogy a mellékelten küldött új megbízást - és a felperessel kötött régi megbízás visszavonását - írja alá. Továbbra is azt állította, az ügyféladatok titokként kezeléséhez szükséges intézkedéseket megtette, ezek megszerzése és felhasználása jogszerűtlen volt. Megismételte azon álláspontját, hogy az „átörökített állomány” elenyésző részét jelentették azok az ügyfelek, akikkel az alpereseknek korábban is üzleti kapcsolata volt. Sérelmezte a más biztosítók megkeresésére, a bejelentett tanú meghallgatására irányuló indítványa elutasítását.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték. Álláspontjuk szerint a felperes fellebbezésében olyan szakkifejezések alkalmazását kifogásolja, amelyeket a saját biztosítási szakjogász jogi képviselője is alkalmazott. Kiemelték, hogy az ügyfélkör az alkusz személyéhez kötődik. Korábban, amikor megszüntették a munkaviszonyukat, az ügyfélkör a felpereshez került, később pedig a megbízási jogviszony megszűnésével - azon ügyfélnél, aki ezt kívánta - a gondozás átkerült az I. rendű alpereshez. Hangsúlyozták, hogy a felperes más alkuszok esetében az ügyfélkör „átörökítését” nem kifogásolta, velük szemben igényt nem érvényesített.

- 4 -

A felperes fellebbezése az alábbiak szerint **alaptalan**.

A versenyjogi jogsértésre alapított perbeli kereset elbírálása során abból kell kiindulni, hogy a piacon új versenytárs megjelenése a gazdasági élet, a piacgazdaság szükségképpen, kívánt következménye, annak pozitív velejárója. Az új versenytárs megjelenése a piacon nem sérti a versenyt, hanem azt előmozdítja, ezért tisztességtelen piaci magatartást nem valósít meg. A piacgazdaság alapját képező gazdasági verseny lényegéhez tartozik, hogy azonos piacon, azonos árut vagy szolgáltatást kínáló vállalkozók versengenek a fogyasztók megrendeléséért, így az a körülmény, hogy a piacon hasonló vagy azonos szolgáltatást nyújtó másik vállalkozó is megjelenik, a gazdasági versenytől nem idegen, hanem azzal összhangban álló jelenség. A versenytárs megjelenése következtében a lanyguló forgalom, csökkenő bevétel a verseny logikája szerint jogi védelemmel nem orvosolható. A versenyjognak nem feladata a vállalkozók védelme a versenytől, hanem az alkalmazott versenyeszközök minősítése alapján a gazdasági verseny tisztaságán, tisztességén őrködik (Ítéltáblai Határozatok 2006/4/159. sz. jogeset). A felperessel megbízási jogviszonyban állott II-IV. rendű alperesek a felperesnél folytatott tevékenység során szükségképpen megszerezték azokat a kereskedelmi, gazdasági ismereteket, amelyek egy biztosítás közvetítésével foglalkozó társaságnál - így a felperesnél - a cég működéséhez hozzátartoznak, ideértve az ügyféllista összeállítását és kezelését is. A bírói gyakorlat szerint nem kifogásolható, ha a volt munkavállalók, megbízottak a szabályszerűen szerzett ismereteiket, az általános szaktudásukat új munkavégzésük, megbízásuk során hasznosítják (BH 1995/4/231., 1997/8/407. sz. jogesetek). Mindezekből következően a megbízási jogviszonyuk megszűnését követően a II-IV. rendű alperesek korlátozás, engedély nélkül hasznosíthatták az általuk már korábban, másrészt a későbbiekben a felperesnél megszerzett szakmai ismereteiket. Megjegyzi az ítéltábla, a felperes maga sem tekintette jogsértőnek, hogy a II-IV. rendű alperesek a korábbi munkahelyükön megszerzett, a biztosítási ügyfélkörre vonatkozó szakismereteiket a vele létesített megbízási jogviszony keretében hasznosították. Ezeket az ismereteket felhasználva hosszú évekig jelentős gazdasági eredményt, hasznot ért el ((**tanú 1.személyneve**) vallomása, 19. sz. jegyzőkönyv 5. oldal). A szerződő felek korábbi eljárása is megerősíti, bár a biztosítási alkusz a munkáltató, illetőleg a megbízó cég nevében jár el, tevékenysége során az ügyfelekkel olyan személyes jellegű bizalmi viszonyba kerül, melynek következtében az ügyfelek a biztosítási szerződésük gondozását kifejezetten az ügynök személyéhez kapcsolják. A biztosításközvetítői piac szereplői az ügyfelek biztosítási szerződés gondozásával kapcsolatos „személyes jellegű” döntését tiszteletben tartják, ennél fogva az ügynök munkáltatóhoz, megbízóhoz fűződő háttérviszonyának változása esetén ez a körülmény az ügynök személyéhez kötődő ügyfélkör változását is eredményezi. Mindez a perbeli esetben sem járt üzleti titoksértéssel, tehát az alperesek oldalán a Tptv. 4. § (1) és (2) bekezdésében foglalt jogsértés nem volt megállapítható.

Amennyiben az új versenytárs I. rendű alperes az ügyfélkörre vonatkozó szabályszerűen megszerzett ismereteit arra használja fel, hogy agresszív, radikális,

Gf.I.30.181/2009/5.szám

megtévesztő - vagyis tisztességtelen - piaci módszerekkel a felperes ügyfeleitől a szerződésük felmondását, illetőleg a vele való szerződéskötést kieroszakolja, ezzel a Tptv. 5. §-a szerinti versenyjogi jogsértést megvalósítaná. Azt, hogy az I. rendű alperes eljárása,

így a felperes által kifogásolt levele rosszhiszemű, megtévesztő, csalárd, célzatos, kifejezetten a gazdasági kapcsolat megszakítására irányuló tisztességtelen felhívás volt, a perben kétséget kizáróan a felperesnek kellett igazolnia (Pp. 164. § (1) bekezdés). Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság, az I. rendű alperes által küldött kifogásolt levél szövegezéséből csupán az következik, az újonnan alapított cég tájékoztatást adott az ügyfelek részére arról, hogy az ügynök, akivel addig kapcsolatban álltak, a jövőben más cég alkalmazásában áll, így ha ragaszkodnak a személyéhez, ebben az esetben alkusz cég-váltás szükséges. A levélben a megváltozott helyzetet taglaló tájékoztatás tartalmilag korrekt volt, ennél fogva az nem tisztességtelen. A bírói gyakorlat szerint nem minősül tisztességtelennek egy olyan felhívás, amelyben a versenytárs kedvezőbb feltételeket kínálva akarja elérni a már létrejött gazdasági kapcsolat megszakadását (BH 2007/12/419. sz.) A versenyjog nem lép fel az olyan magatartásokkal szemben, amikor a versenytárs a másik versenytársnál kedvezőbb ajánlattal kívánja a fogyasztót magának megszerezni (BH 2009/1/19. sz.)

Nem tisztességtelen az újonnan alapított cég felhívása, melyben arról értesíti az alapítók által a korábbi munkaviszonyuk során megismert üzleti partnereket, hogy az érintett magánszemélyek egy másik cég keretében folytatják tevékenységüket, és erre figyelemmel felajánlják ezen cég szakszerű szolgáltatásait (Legfelsőbb Bíróság Pf.IV.25.247/2002/5. sz.)

A peradatok, tanúvallomások megfelelően igazolják, a perbeli esetben valójában az történt, hogy az adott régióban huzamosabb idő óta tevékenykedő, személyesen jól ismert alperesi ügynökök cégváltása rövid idő alatt kitudódott, ismertté vált, az ügyfelek körében elterjedt, és a velük bizalmi viszonyban lévő ügyfelek az új cégnek adtak megbízást, míg a felperesnek adott megbízásukat egyidejűleg visszavonták. Ez az eljárás összhangban áll a biztosításközvetítői megbízás már ismertetett személyhez kötődő természetével, bizalmi jellegével, de a felperes II-IV. rendű alperesekkel korábban kötött szerződési gyakorlatával is. A kifejtettek értelmében a felperes által felajánlott további bizonyítás lefolytatása ebben a körben szükségtelen, a rendelkezésre álló adatok alapján ugyanis egyértelműen megállapítható, hogy az I. rendű alperes által küldött levél bojkott-felhívást nem tartalmaz.

A felperes fellebbezésével kapcsolatban az ítéletábra még az alábbiakra mutat rá. A biztosításközvetítői tevékenység során a szerződésállomány ápolásának joga - a szó jogi értelmében - nem átruházható. A Bit. 93. § (1) bekezdése ugyanis csak a biztosítók közötti állomány átruházását szabályozza, amelyhez - a szerződés általános szabályaitól eltérően - nem szükséges a biztosítottak, vagyis az „ügyfelek” hozzájárulása. Ilyen fajta állomány-átruházás („átörökítés”) az alkusz cégek között nem lehetséges. Ennek megfelelően kizárólag az ügyfél döntésétől függ, hogy kivel köt megbízási szerződést, a megbízást visszavonja-e, az alkusz cég váltás a biztosított szabad belátásától függ. Az I. rendű alperes tehát nem „állomány-átruházás”, illetve „átörökítés” formájában vált a megbízási szerződések alanyává,

hanem az ügyfelek szerződési szabadságból fakadó döntése folytán ((**tanú 1.személyneve**) tanúvallomása 19. sz. jegyzőkönyv 6. oldal). A biztosításközvetítői piacon szereplő érintettek előtt ismert tény, hogy az ügyfelek ezzel kapcsolatos döntését a személyi kapcsolatok, az ügynökhöz fűződő bizalmi viszonyuk motiválja.

A felperes a megbízás visszavonását követően felkereste a volt ügyfeleit, erősítsék meg a szerződés megszűnésére irányuló szándékukat. Ez az eljárás - tisztességes vagy tisztességtelen voltától függetlenül - azt megfelelően igazolja, hogy az ügyfelek legkésőbb ekkor egyértelműen és teljes körűen tudomást szereztek a megbízotti alanyváltozásról, így ha valóban ragaszkodtak volna a felpereshez, az ehhez szükséges jognyilatkozatokat ekkor megtették volna. Miután ez elmaradt, nyomatékkal arra utal, hogy az ügyfelek valóságos szándékuk szerint létesítettek az I. rendű alperessel megbízási jogviszonyt.

A felperes által becsatolt 215 db formanyomtatvány szövegezése egyebekben félrevezető volt. A feltett kérdés és a válasz szövegezése arra irányult, hogy az ügyfél valóban személyesen írta-e alá a megbízás visszavonását tartalmazó nyilatkozatot, ezt a tényt erősítették meg, függetlenül attól, hogy a felperes úgy kívánta értelmezni a nyilatkozatot, mintha a megbízás visszavonására az ügynök tisztességtelen kezdeményezése vezetett volna. A perben meghallgatott tanúk vallomásai a nyilatkozat szövegezésének ellentmondásosságát megfelelően igazolták (**tanú 2.személyneve, tanú 3.személyneve, tanú 4.személyneve, tanú 5.személyneve, tanú 6.személyneve**, valamint **tanú 7.személyneve** tanúk vallomása, 27. sz. jegyzőkönyv).

A fenti indokolásbeli kiegészítésekkel az ítéletábra az elsőfokú bíróság helytálló ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében helybenhagyta.

A felperes fellebbezése eredménytelennek bizonyult, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperesek másodfokú eljárási költségét, az ügyvédi munkadíj összegét az ítéletábra a 32/2003. (VIII.22.) IM számú rendelet 3. § (2) bekezdés a) pont, valamint (5) bekezdés alapján állapította meg.

Szeged, 2009. október hó 1. napján

Dr. Kemenes István sk.
a tanács elnöke

Dr. Mátyóki Zsolt sk.
előadó bíró

Dr. Hámori Attila sk.
táblabíró